

بسم الله الرحمن الرحيم

هفته‌نامه منادیان امت

بولتن جامع تحلیلی: تحولات اخیر جنگ ایران و اسرائیل، مواضع رهبری، دیدگاه‌های علمای اهل سنت و پاسخ‌های قرآنی درآمد

درگیری میان جمهوری اسلامی ایران و رژیم صهیونیستی، که دهه‌ها به صورت غیرمستقیم ادامه داشته است، از تاریخ ۱۲ ژوئن ۲۰۲۵ وارد مرحله‌ای جدید و بی‌سابقه شد. این دوره ده روزه شاهد تشدید چشمگیر تنش‌ها بود که از رویارویی‌های غیرمستقیم به تقابل نظامی مستقیم و آشکار تبدیل شد و با دخالت صریح و بی‌سابقه آمریکا، ابعاد پیچیده‌تری به خود گرفت. این تحولات، نه تنها تعادل سنتی وحشت در منطقه را برهم زد، بلکه نگرانی‌های عمیقی را در مورد پتانسیل بروز یک جنگ منطقه‌ای گسترده‌تر و فاجعه‌بارتر به وجود آورده است.

هدف از این بولتن، ارائه یک تحلیل جامع و مستند از رویدادهای کلیدی این دوره حساس است. این گزارش به تبیین دیدگاه‌های مقام معظم رهبری، حضرت آیت الله خامنه‌ای (حفظه الله)، بررسی دقیق مواضع مختلف اتخاذ شده توسط بازیگران دولتی و غیردولتی، و ارائه پاسخ‌های قرآنی به پرسش‌ها و تردیدهای رایج در مورد این بحران می‌پردازد. همچنین، در این نوشتار بیانیه‌ها و دیدگاه‌های علمای برجسته اهل سنت در دفاع از ایران و محکومیت حملات اسرائیل مورد تحلیل قرار خواهد گرفت. این تحلیل تلاش می‌کند تا با رویکردی عمیق و مبتنی بر شواهد، درک جامع‌تری از پیامدهای ژئوپلیتیکی گسترده‌تر این درگیری برای منطقه و کشورهای استعمارگر را فراهم آورد.

بیانات مقام معظم رهبری پیرامون جنایات اسرائیل

رهبر معظم انقلاب اسلامی در پیامی تلویزیونی ضمن تمجید از رفتار متین، شجاعانه و وقت‌شناسانه ملت ایران در قضیه اخیر تهاجم ابلهانه و خباثت‌آمیز دشمن صهیونی، آن را نشانه رشد ملت و قوام عقلانیت و معنویت دانستند و تأکید کردند: «ملت ایران در مقابل جنگ تحمیلی محکم می‌ایستد — همچنان که تا حالا ایستاده — در مقابل صلح تحمیلی (هم) محکم می‌ایستد. ملت ایران در مقابل تحمیل، تسلیم هیچ کس نمی‌شود.»^۱

ایشان همچنین با اشاره به اظهارات تهدیدآمیز و سخیف رئیس‌جمهور آمریکا تصریح کردند: افراد باخردی که ایران و ملت و تاریخ ایران را می‌شناسند هیچگاه با زبان تهدید با این ملت سخن نمی‌گویند؛ زیرا ملت ایران تسلیم‌شدنی نیست و آمریکایی‌ها بدانند هرگونه ورود نظامی آمریکا، بدون تردید با صدمه جبران‌ناپذیری برای آنها همراه خواهد بود. رهبر انقلاب در ابتدای این پیام، با تمجید از حرکت عظیم ملت ایران در راهپیمایی روز غدیر و همچنین اجتماعات و راهپیمایی‌های روزهای اخیر، به‌ویژه بعد از نماز جمعه، به حرکت زیبا و پر معنای بانوی مجری تلویزیون در مقابل حمله دشمن اشاره کردند و گفتند: تکبیر گفتن و نشانه قدرت ملت را به همه دنیا ارائه کردن، حادثه‌ای تاریخی و بسیار با ارزش بود.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای با اشاره به شرایط زمانی که تهاجم ابلهانه و خباثت‌آمیز رژیم صهیونیستی در آن روی داد، افزودند: این حادثه زمانی رخ داد که مسئولان ما سرگرم مذاکره غیرمستقیم با آمریکا بودند و هیچ نشانه‌ای از حرکت تند و نظامی و سخت از جانب ایران وجود نداشت.

سپس بر این مطلب تأکید کردند که از ابتدا حدس زده می‌شد که آمریکا در این حرکت خباثت‌آمیز رژیم صهیونی دخالت داشته باشد که با اظهارات اخیر مقامات آمریکایی، این حدس روزبه‌روز تقویت می‌شود.

وی با بیان اینکه ملت ایران در مقابل جنگ تحمیلی و صلح تحمیلی و هرگونه تحمیل، محکم می‌ایستد گفتند: من از صاحبان فکر و بیان و قلم، به‌خصوص مرتبطین با افکار عمومی جهانیان، انتظار دارم این معانی و مفاهیم را تبیین کنند و اجازه ندهند دشمن با تبلیغات فریب‌کارانه خود، حقیقت را دگرگون جلوه دهد.

ایشان در ادامه با تأکید بر اینکه دشمن صهیونی مرتکب اشتباه و جنایت بزرگی شده است، خاطرنشان کردند: دشمن صهیونی باید مجازات شود و الان در حال مجازات شدن است و مجازاتی که ملت ایران و نیروهای مسلح برای این دشمن خبیث انجام دادند و در حال انجام آن هستند و برای آینده نیز برنامه دارند، مجازات سختی است که او را دچار ضعف کرده است؛ و همین که دوستان آمریکایی آنها وارد صحنه می‌شوند، نشانه ضعف و ناتوانی رژیم صهیونیستی است.

رهبر انقلاب همچنین با اشاره به اظهارات تهدیدآمیز و سخیف رئیس‌جمهور آمریکا افزودند: رئیس‌جمهور آمریکا در اظهاراتی غیرقابل قبول، صریحاً از ملت ایران می‌خواهد که تسلیم شوند؛ اولاً به آنها می‌گوییم تهدید را برای کسانی انجام دهید که از تهدید می‌ترسند؛ نه ملت ایران که معتقد به آیه شریفه «وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ»^۲ است و تهدید هیچ‌گاه در رفتار و اندیشه این ملت تأثیر نمی‌گذارد. ثانیاً گفتن این حرف به ملت ایران که بیا باید تسلیم شوید، حرف عاقلانه‌ای نیست و افراد باخردی که با ملت ایران و تاریخ آن آشنا هستند، هیچگاه چنین حرفی را بر زبان جاری

۱. دومین پیام تلویزیونی خطاب به ملت ایران در پی تهاجم رژیم صهیونی، ۱۴۰۴/۳/۲۸، <https://khl.ink/f/>، ۶۰۴۶۲.

۲. سوره آل عمران، آیه ۱۳۹.

نمی‌کنند؛ زیرا ملت ایران تسلیم‌شدنی نیست و تسلیم تعرض هیچ‌کس نخواهد شد.

ایشان خاطر نشان کردند: آمریکایی‌ها و کسانی که با سیاست‌های این منطقه آشنا هستند، می‌دانند که ورود آمریکا به این مسئله صددرد به ضرر او خواهد بود و ضربه خواهد خورد. ضربه‌ای که صدمه آن به مراتب بیشتر از صدمه‌ای است که ایران خواهد خورد. همچنانکه ورود نظامی آمریکا در این میدان بدون تردید موجب صدمه جبران‌ناپذیر برای آنها خواهد شد.

حضرت آیت‌الله خامنه‌ای ضمن توصیه مجدد به ملت ایران برای مدنظر داشتن آیه شریفه «وَلَا تَهِنُوا وَلَا تَحْزَنُوا وَأَنْتُمْ الْأَعْلَوْنَ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ» گفتند: زندگی را با قوت ادامه دهید، به‌خصوص کسانی که امور خدماتی به‌عهده آنها است و با مردم سر و کار دارند و کسانی که امور تبلیغی و تبیینی را برعهده دارند کارهای خود را با قوت ادامه دهند و به خدای متعال توکل کنند که «وَمَا النَّصْرُ إِلَّا مِنْ عِنْدِ اللَّهِ الْعَزِيزِ الْحَكِيمِ».^۱

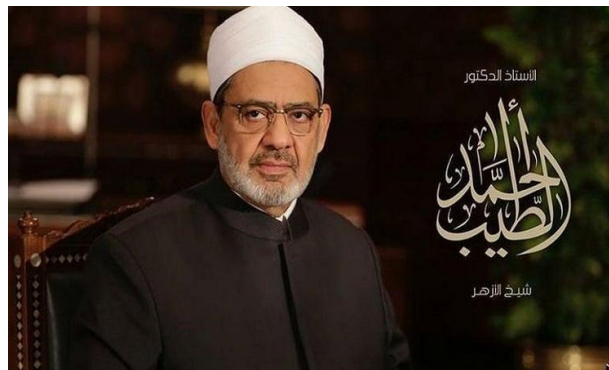
ایشان در پایان این پیام تأکید کردند: خدای متعال ملت ایران و حقیقت و حق را به‌طور قطع و یقین پیروز خواهد کرد.^۲

بیانیه و دیدگاه‌های علمای اهل سنت

در مواجهه با تشدید درگیری ایران و اسرائیل، بسیاری از علمای برجسته اهل سنت در خارج از ایران، موضعی قاطع، در محکومیت حملات اسرائیل و حمایت از جمهوری اسلامی و رهبری آن اتخاذ کرده‌اند. این بیانیه‌ها اغلب شامل فراخوان‌هایی برای وحدت اسلامی و مقاومت در برابر رژیم صهیونیستی است.

محکومیت حملات اسرائیل و حمایت از ایران و رهبری

شيخ الازهر (احمد الطيب)

شیخ الازهر، تداوم تجاوزات رژیم اشغالگر علیه جمهوری اسلامی ایران و همچنین اقدامات تجاوزکارانه و قلدرمآبانه این رژیم غاصب و حامیانش را که به صورت برنامه‌ریزی شده و پیوسته صورت می‌گیرد تا منطقه را به لبه انفجار بکشاند و جنگی فراگیر را شعله‌ور سازند، به شدت محکوم کرد. او تأکید کرد که این جنگ «هیچ برنده‌ای جز تاجران خون و اسلحه ندارد».

۱. سورہ آل عمران، آیہ ۱۲۶.

۲. دومین پیام تلویزیونی خطاب به ملت ایران در پی تهاجم رژیم صهیونی، ۱۴۰۴/۳/۲۸، <https://khl.ink/f/۱۴۰۴/۳/۲۸>، ۶۰۴۶۲.

وی سکوت جامعه جهانی در برابر این ظلم و عدم مقابله با آن را «شراکت در جنایتی» دانست که «جز تهدید امنیت کل جهان نتیجه‌ای به دنبال نخواهد داشت».^۱

صلاح عبدالحق (رهبر موقت اخوان المسلمین)

صلاح عبدالحق در پیامی خطاب به رهبر معظم انقلاب اسلامی، حمایت کامل خود و جمعیت اخوان المسلمین را از جمهوری اسلامی ایران در مقابله با «تجاوز وحشیانه اسرائیل» اعلام کرد. او تجاوز اسرائیل به ایران را «مرحله جدیدی از تجاوز علیه فلسطین» توصیف کرد و آن را ناشی از انتقام‌گیری رژیم اشغالگر از حمایت جمهوری اسلامی از مقاومت فلسطین و تلاش برای تسلط بر منطقه از طریق تضعیف مراکز قدرت دانست. وی به حمایت گسترده آمریکا و سایر کشورهای غربی از اسرائیل اشاره کرد که «دست کابینه افراطی نتانیاهو را باز گذاشته است تا امنیت از دست رفته را، صرف نظر از میزان وحشیگری لازم برای دستیابی به آن، بازگرداند».^۲

^۱ <https://www.taghribnews.com>.

^۲ <https://www.taghribnews.com/fa/news/681276/%D9%BE%DB%8C%D8%A7%D9%85-%D8%B1%D9%87%D8%A8%D8%B1-%D9%85%D9%88%D9%82%D8%AA-%D8%A7%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B3%D9%84%D9%85%DB%8C%D9%86-%D9%85%D8%B9%D8%B8%D9%85-%D8%A7%D9%86%D9%82%D9%84%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7> .

شیخ احمد بن حمد الخلیلی (مفتی عمان)

شیخ الخلیلی گفت: «پاسخ قاطع ایران در برابر رژیم صهیونیستی دل‌های ما را خنک کرد». وی افزود: «پاسخ ایران امیدها را نسبت به پایان ابدی اشغالگری رژیم صهیونیستی علیه این سرزمین مقدس افزایش داد.»^۱

محمد تقی عثمانی (مفتی اعظم اهل سنت پاکستان و رئیس دارالعلوم دیوبند)

وی که شخصیتی بسیار مهم و تأثیرگذار در میان اهل تسنن پاکستان و شرق ایران است، پاسخ قاطع و بازدارنده ایران به تجاوزات اخیر رژیم صهیونیستی را تمجید کرد. او این تحولات را نعمتی الهی و فرصتی مغتنم برای تقویت وحدت در جهان اسلام دانست. عثمانی اظهار داشت: «ایران در حال پاسخ‌گویی قدرتمندانه به اسرائیل است و این نخستین بار است که اسرائیل

^۱ [https://www.irna.ir/news/85862105/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-](https://www.irna.ir/news/85862105/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85)

[-D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-](https://www.irna.ir/news/85862105/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85)

[-D9%BE%DB%8C%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-](https://www.irna.ir/news/85862105/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85)

[-D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%86-](https://www.irna.ir/news/85862105/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85)

[-D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85](https://www.irna.ir/news/85862105/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D9%BE%DB%8C%D8%B1%D9%88%D8%B2%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B7%D9%85%DB%8C%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%A7%D8%B1%DB%8C%D9%85)

طعم واقعی بمباران را می‌چشد.» وی افزود: «امروز اسرائیل برای اولین بار متوجه شده است که بمباران یعنی چه! اهداف خصمانه این رژیم علیه جهان اسلام بر کسی پوشیده نیست.»^۱

شیخ غازی حنینه (رئیس جمعیت علمای مسلمین لبنان)

شیخ غازی حنینه، حملات جنایت‌کارانه اخیر رژیم صهیونیستی را «لکه ننگی بر پیشانی مدعیان دروغین حقوق بشر» دانست. وی با اشاره به شدت جنایات رژیم صهیونیستی و شهادت جمعی از فرماندهان و دانشمندان ایرانی، اظهار داشت: «رژیم اشغالگر قدس با نقض مکرر قوانین بین‌المللی، چهره واقعی خود را بار دیگر به جهانیان نشان داد؛ اما این خون‌های پاک، ضامن بیداری ملت‌ها و فروپاشی تدریجی این رژیم خواهد بود.»^۲

سید سلمان حسینی ندوی (عالم برجسته اهل سنت هند)

^۱. <https://www.hawzahnews.com/news/1269212/%D9%85%D9%81%D8%AA%DB%8C-%D8%A7%D8%B9%D8%B8%D9%85-%D8%A7%D9%87%D9%84-%D8%B3%D9%86%D8%AA-%D9%BE%D8%A7%DA%A9%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D9%86%D8%AE%D8%B3%D8%AA%DB%8C%D9%86-%D8%A8%D8%A7%D8%B1-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%B7%D8%B9%D9%85-%D9%88%D8%A7%D9%82%D8%B9%DB%8C>

^۲. <https://dmsonnat.ir/category/%d8%a7%d8%ae%d8%a8%d8%a7%d8%b1/page/8>

وی اظهار داشت: «هرکس با اسرائیل جنگ کند مسلمان است، هرکس با اسرائیل جنگ کند، او قرآنی است، ربانی است، محمدی است». ندوی ایران را «نماینده اسلام، حقیقت و ایمان» دانست و افزود: «هرکس با اسرائیل جنگ کند او نماینده صحابه کرام و اهل بیت است.»^۱

خالد الملا (مفتی اهل تسنن عراق)

خالد ملا، در پی سخنانی گفت: «حکام عرب و کسانی که هنوز در صف رژیم صهیونیستی هستند، این زن (سحر امامی) مسلمان ایرانی را ببینند و خجالت بکشند.»^۲

^۱ <https://www.taghribnews.com/fa/news/681063/%D8%AD%D9%85%D8%A7%D8%B3-%D8%AF%D9%81%D8%A7%D8%B9-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D8%A8%D8%B1-%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%88%D8%B2-%D8%B5%D9%87%DB%8C%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA-%D9%87%D8%A7-%D8%AD%D9%82-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>

^۲ <https://www.aparat.com/v/hhx1j01>

علمای خولنا (بنگلادش)

علمای متحد شهر خولنا در بنگلادش با صدور بیانیه‌ای حملات و تجاوزات اسرائیل با حمایت استکبار جهانی به جمهوری اسلامی ایران و کشتار زنان و کودکان بی‌گناه را محکوم کردند. آنان جنگ جاری میان ایران و رژیم صهیونیستی اسرائیل را «فاجعه‌بارترین حادثه در جهان» دانستند. این بیانیه قوم یهود را «دشمنان واقعی بشریت» خواند که «ظلم، دروغ‌پردازی، توطئه، پیمان‌شکنی، و قتل انسان‌های بی‌گناه را در کارنامه خود دارند.» آن‌ها حمله به ایران را «امید مستضعفان جهان»، و هدف قرار دادن فرماندهان، دانشمندان هسته‌ای و مردم غیور را «شاهدی روشن بر این واقعیت» دانستند و بر این مطلب تأکید کردند که یقیناً این اقدام بزدلانه بدون هماهنگی و چراغ سبز آمریکا صورت نگرفته است.^۱

شیخ الصادق الغریانی (مفتی لیبی)

^۱ <https://www.hawzahnews.com/news/1269197/%D8%B9%D9%84%D9%85%D8%A7%DB%8C-%D8%A8%D9%86%DA%AF%D9%84%D8%A7%D8%AF%D8%B4-%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%88%D8%B2-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85%DB%8C-%D8%B1%D8%A7-%D9%85%D8%AD%DA%A9%D9%88%D9%85-%DA%A9%D8%B1%D8%AF%D9%86%D8%AF>

شیخ صادق الغریانی در اظهاراتی تأکید کرد که «جنگ میان ایران و رژیم صهیونیستی، از نظر شرع، نبرد میان اسلام و کفر است.» وی افزود: «این رژیم با پشتیبانی آشکار کشورهای غربی، هر که را بخواهد به قتل می‌رساند، ترور کرده و عریده‌کشی می‌کند» و «این کشورها در کنار رژیم صهیونیستی به ایران تجاوز کرده و توطئه کرده‌اند، زیرا ایران یک کشور مسلمان است.»^۱

الصمیدعی (مفتی اهل سنت عراق)

الصمیدعی از ایران حمایت و تشکر کرد و ایران را «بهترین کشور جهان» خواند و آمریکا را «عامل تروریست جهانی» دانست.^۲

حماس (جنبش مقاومت اسلامی فلسطین)

جنبش حماس، ضمن محکوم کردن تهدیدات آمریکایی به ورود نظامی به جنگ ضد ایران، تأکید کرد که این اقدام می‌تواند منطقه را به سمت تنش و بی‌ثباتی بیشتر بکشانند. این جنبش، حمله اسرائیل به ایران را «نقض آشکار قوانین بین‌المللی و

^۱ <https://www.taghribnews.com/fa/news/681266/%D8%AC%D9%86%DA%AF-%D9%85%DB%8C%D8%A7%D9%86-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D9%86%D8%A8%D8%B1%D8%AF-%D8%A7%D8%B3%D9%84%D8%A7%D9%85-%DA%A9%D9%81%D8%B1>

^۲ <https://www.aparat.com/v/v8Ahq>

تهدیدی مستقیم برای امنیت و صلح در منطقه و همه جهان» دانست. حماس با تأکید بر حمایت خود از ملت ایران، گفت که آن‌ها از «حق مشروع خود برای دفاع از خود و حاکمیت ملی‌شان حمایت می‌کنند».

حمایت قاطع علمای اهل سنت ایران

بیش از صد نفر از علما و خطبای اهل سنت ایران با انتشار بیانیه‌ها و ایراد سخنرانی‌هایی، حمایت قاطع خود را از جمهوری اسلامی ایران در برابر تجاوزات اسرائیل اعلام کرده‌اند. این شخصیت‌های مذهبی از سراسر ایران، شامل مناطق مختلف کشور، به‌صراحت از حق مشروع ایران برای دفاع از خود پشتیبانی کرده و تجاوزات رژیم اسرائیل به سرزمین‌های اسلامی را به‌شدت محکوم کرده‌اند.

این حمایت گسترده نشان‌دهنده همسویی و وحدت نظر بخش قابل توجهی از جامعه اهل سنت ایران با مواضع جمهوری اسلامی در قبال تحولات منطقه و اقدامات اسرائیل است. این علما و خطبا، تجاوز رژیم اسرائیل را به‌مثابه عملی محکوم و غیرقابل قبول دانسته و بر ضرورت دفاع از سرزمین‌های اسلامی تأکید کرده‌اند.

حملات اولیه اسرائیل و اهداف آن

در ۱۲ ژوئن ۲۰۲۵، رژیم صهیونیستی عملیاتی هوایی با نام «شیر در حال خیزش» را علیه اهداف استراتژیک در ایران آغاز کرد. بنیامین نتانیاهو، نخست‌وزیر اسرائیل، صراحتاً هدف این عملیات را تضعیف، نابودی و رفع تهدید تسلیحاتی شدن برنامه هسته‌ای ایران و عقب راندن تهدید ایران برای بقای اسرائیل اعلام کرد.

اهداف هسته‌ای مورد حمله شامل مجتمع غنی‌سازی نطنز یعنی کارخانه غنی‌سازی سوخت آزمایشی (PFEP) و مرکز فناوری هسته‌ای اصفهان (ENTC) که شامل تأسیسات تولید اورانیوم بود می‌باشد.

یکی از جنبه‌های قابل توجه این حملات، هدف قرار دادن فرماندهان و دانشمندان هسته‌ای ایران بود. پنج دانشمند ارشد هسته‌ای ایران از دانشگاه شهید بهشتی تهران کشته شدند، از جمله فریدون عباسی، رئیس سابق سازمان انرژی اتمی ایران (AEOI) و محمدمهدی تهرانی، سرپرست سابق پروژه آماد (برنامه تسلیحات هسته‌ای ایران پیش از سال ۲۰۰۳).

پاسخ‌های تلافی جویانه ایران

در پاسخ به حملات اسرائیل، ایران حملات تلافی جویانه موشکی و پهپادی را آغاز کرد. در ۱۳ و ۱۴ ژوئن، ایران شش موج حمله را با استفاده از ۱۰۰ تا ۲۰۰ موشک انجام داد. همزمان، حوثی‌ها حداقل سه حمله پهپادی و موشکی را به اسرائیل انجام دادند.

در ۲۱ ژوئن ۲۰۲۵، آمریکا مستقیماً به اسرائیل، در حملات علیه ایران پیوست. دونالد ترامپ، رئیس‌جمهور آمریکا، اعلام کرد که نیروهای آمریکا سه سایت هسته‌ای ایران (فردو، نطنز و اصفهان) را هدف قرار داده‌اند و مدعی شد که تأسیسات بسیار مستحکم فردو «نابود شده است».

گزارش‌ها حاکی از استفاده از بمبافکن‌های B-2 و بمب‌های سنگر شکن ۳۰،۰۰۰ پوندی آمریکا بوده است. این بدان معنی است که آمریکا توانایی و تهدیدهای ایران را به‌اندازه‌ای جدی ارزیابی کرده است که مداخله نظامی مستقیم را، با وجود خطرات عظیم درگیری منطقه‌ای، توجیه می‌کند. این اقدام همچنین نشان‌دهنده یک استراتژی هماهنگ با اسرائیل برای دستیابی به اهدافی مانند نابودی تأسیسات هسته‌ای صلح‌جویانه است که اسرائیل به‌تنهایی قادر به انجام آن‌ها نیست.

حملات ایران تا بامداد ۲۴ ژوئن و دقایقی پس از اعلام نهایی آتش‌بس ادامه یافت و چند موج جداگانه از موشک‌ها و پهپادها را علیه اسرائیل شلیک کرد. حملات گسترده جمهوری اسلامی ایران هیمنه پوشالی پدافند اسرائیل را درهم شکست. پدافند گنبد آهنین، فلاخن داود و تاد از حیز انتفاع خارج شد تا جایی که در روزهای پایانی صددرصد موشک‌های ایرانی بدون تقابل پدافند اسرائیلی به اهداف مورد نظر اصابت کرد.

این رویه باعث شد آمریکا و اسرائیل برای برقراری آتش‌بس سراسیمه عمل کنند و با تشدید حملات و پیوستن آمریکا به این تجاوز، ایران را به برقراری آتش‌بس متقاعد کنند.

اعتراف اسرائیل

بنا بر خبرگزاری رسمی فارس و بر اساس منابع باز و اعترافات اسرائیل، اهداف مورد اصابت قرار گرفته شده اسرائیل به شرح ذیل است:

- پارک فناوری gav yam وابسته به ارتش اسرائیل؛
- بئر السبع و دفتر مایکروسافت، پایتخت سایبری ارتش اسرائیل؛
- پایگاه هوایی معور، محل استقرار سامانه تاد؛
- ستاد لجستیک اطلاعات نظامی آمان؛
- پایگاه هوایی نواتیم، محل استقرار جنگنده‌های اف ۳۵؛
- پالایشگاه حیفا، تأمین کننده سوخت جنگنده‌ها؛
- موسسه وایزمن، مرکز علمی ارتش اسرائیل؛
- فرودگاه بن‌گوریون، محل واردات تجهیزات از کشورهای غربی؛
- ساختمان وزارت کشور در حیفا؛

- سایت راداری در جولان؛
- کارخانه شیمیایی در نقب.

مواضع بازیگران دولتی کلیدی

مواضع کلیدی بازیگران دولت در قبال تهاجم اسرائیل به ایران به شرح زیر است:

کشور	موضع کلی	بیانیه/اقدام کلیدی
اسرائیل	طرف درگیر در اقدامات نظامی	آغاز عملیات «شیر در حال خیزش»، هدف قرار دادن هسته‌ای و نظامی، تمجید از دخالت آمریکا.
آمریکا	حامی/درگیر در اقدامات نظامی	حمله مستقیم به سایت‌های هسته‌ای ایران، با توجیه «تهدید قریب‌الوقوع» هسته‌ای ایران.
ایران	مخالف/خواهان کاهش تنش	محکومیت شدید حملات، تأکید بر حق دفاع از خود، اتهام «منفجر کردن دیپلماسی» به آمریکا.
سازمان ملل متحد	خواهان کاهش تنش/حامی تجاوزگران	ابراز نگرانی جدی، تأکید بر راه‌حل نبودن درگیری نظامی، درخواست دیپلماسی. ^۱

^۱ <https://www.google.com/search?client=firefox-b-d&q=%DA%A9%D9%88%D8%AA%D8%A7%D9%87+%DA%A9%D9%86%D9%86%D8%AF%D9%87+%D9%84%DB%8C%D9%86%DA%A9+>

کشور	موضع کلی	بیانیه/اقدام کلیدی
عراق	خواهان کاهش تنش	محکومیت حملات آمریکا، درخواست بستن حریم هوایی بر اسرائیل، درخواست دیپلماسی. ^۱
عربستان سعودی	خواهان کاهش تنش	ابراز نگرانی شدید، درخواست خویشتن‌داری، عدم محکومیت صریح حملات آمریکا. ^۲
قطر	خواهان کاهش تنش	ابراز تأسف، هشدار «پیامدهای فاجعه‌بار»، درخواست خویشتن‌داری. ^۳
عمان	خواهان کاهش تنش/مخالف تجاوزات اسرائیل	محکومیت حملات آمریکا، توصیف آن به عنوان «نقض جدی حقوق بین‌الملل». ^۴

^۱ <https://www.asriran.com/fa/news/1068748/%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D8%AE%D8%B7%D8%A7%D8%A8-%D8%A8%D9%87-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7-%D8%A7%D8%AC%D8%A7%D8%B2%D9%87-%D9%86%D8%AF%D9%87%DB%8C%D8%AF-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%A7%D8%B2-%D8%A2%D8%B3%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D8%AD%D9%85%D9%84%D9%87-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%D8%AA%D9%81%D8%A7%D8%AF%D9%87-%DA%A9%D9%86%D8%AF>

^۲ <https://www.tabnak.ir/fa/news/1312853/%D8%A7%D8%B8%D9%87%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D8%A-%D9%88%D8%B2%DB%8C%D8%B1-%D8%AE%D8%A7%D8%B1%D8%AC%D9%87-%D8%B9%D8%B1%D8%A8%D8%B3%D8%AA%D8%A7%D9%86-%D8%B9%D9%84%DB%8C%D9%87-%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%88%D8%B2%D8%A7%D8%AA-%D8%B1%DA%98%DB%8C%D9%85-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>

^۳ <https://donya-e-eqtesad.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%B3%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-62/4189068-%D9%87%D8%B4%D8%AF%D8%A7%D8%B1-%D9%82%D8%B7%D8%B1-%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87-%D8%AA%D8%B4%D8%AF%DB%8C%D8%AF-%D8%AA%D9%86%D8%B4-%D9%87%D8%A7-%D9%85%DB%8C%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1%D8%AE%D9%88%D8%A7%D8%B3%D8%AA-%D9%81%D9%88%D8%B1%DB%8C-%D8%A7%D8%B2-%D8%AC%D8%A7%D9%85%D8%B9%D9%87-%D8%AC%D9%87%D8%A7%D9%86%DB%8C>

^۴ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1404/03/31/3339149/%D8%A8%DB%8C%D8%A7%D9%86%DB>

کشور	موضع کلی	بیانیه/اقدام کلیدی
انگلیس	خواهان کاهش تنش/حامی سیاسی	درخواست دیپلماسی، اذعان به تهدید بودن هسته‌ای ایران، عدم دخالت در حملات اسرائیل. ^۱
چین	خواهان کاهش تنش	هشدار در مورد «اشتباه عراق»، حمایت از رویکرد دیپلماتیک. ^۲
اتحادیه اروپا	خواهان کاهش تنش/حامی سیاسی	درخواست خویشتن‌داری و مذاکره، تأکید بر عدم توسعه سلاح هسته‌ای توسط ایران. ^۳

مواضع بازیگران غیردولتی کلیدی

%8C%D9%87-%D9%88%D8%B2%D8%A7%D8%B1%D8%AA-%D8%AE%D8%A7%D8%B1%D8%AC%D9%87-%D8%B9%D9%85%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87-%D8%AA%D8%AC%D8%A7%D9%88%D8%B2%D8%A7%D8%AA-%D8%B1%DA%98%DB%8C%D9%85-%D8%B5%D9%87%DB%8C%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA%DB%8C-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86
^۱ .<https://www.isna.ir/news/1404032315382/%D8%AD%D9%85%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D8%A7%D9%86%DA%AF%D9%84%DB%8C%D8%B3-%D8%A7%D8%B2-%D8%AD%D9%85%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%B1%DA%98%DB%8C%D9%85-%D8%B5%D9%87%DB%8C%D9%88%D9%86%DB%8C%D8%B3%D8%AA%DB%8C-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>
^۲ .<https://donya-e-eqtesad.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%B3%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-62/4188771-%D8%AF%D8%B1%D8%AE%D9%88%D8%A7%D8%B3%D8%AA-%D9%81%D9%88%D8%B1%DB%8C-%DA%86%DB%8C%D9%86-%D8%A7%D8%B2-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84>
^۳ .<https://fararu.com/fa/news/876112/%D9%86%D8%B4%D8%B3%D8%AA-%D8%AE%D8%A8%D8%B1%DB%8C-%D8%A7%D8%AA%D8%AD%D8%A7%D8%AF%DB%8C%D9%87-%D8%A7%D8%B1%D9%88%D9%BE%D8%A7-%D8%B5%D8%AD%D9%86%D9%87-%D8%A7%D9%86%D8%AA%D9%82%D8%A7%D8%AF-%D8%B4%D8%AF%DB%8C%D8%AF-%D8%AE%D8%A8%D8%B1%D9%86%DA%AF%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D8%B2-%D8%B3%DA%A9%D9%88%D8%AA-%D8%AF%D8%B1-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D8%A8%D8%B1-%D8%AD%D9%85%D9%84%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>

در این بخش، مواضع و اقدامات بازیگران غیردولتی مهم تشریح می‌شود.

گروه	وابستگی/ماهیت	بیانیه/اقدام کلیدی	ارزیابی قابلیت (در صورت وجود)
حزب الله	هم‌پیمان با جمهوری اسلامی ایران	اعلام عدم بی‌طرفی، قول حمایت از ایران، تهدید علیه تجاوز اسرائیلی-آمریکایی	به دلیل احیاء خود، توانایی رویارویی با اسرائیل را دارد.
انصارالله	هم‌پیمان با جمهوری اسلامی ایران	محکومیت حملات آمریکا، قول حمایت از ایران، تهدید به حمله به کشتی‌های آمریکایی در دریای سرخ، ادامه حملات به اسرائیل، بستن باب المندب	فعال، هدف قراردادن فرودگاه بن گوریون.
حماس	هم‌پیمان با جمهوری اسلامی ایران	محکومیت تجاوز آشکار آمریکا علیه ایران، توصیف حملات به عنوان نقض حقوق بین‌الملل	در ترتیب دادن حملات استشهادی و مین‌گذاری هنوز توانمند است.
اخوان المسلمین	جنبش اسلام‌گرای سنی	ابراز همبستگی کامل با ایران، توصیف حملات به عنوان حمله به محور مقاومت، درخواست وحدت اسلامی	-

گروه	وابستگی/ماهیت	بیانیه/اقدام کلیدی	ارزیابی قابلیت (در صورت وجود)
گروه‌های مقاومت عراق (کتاب حزب الله، عصائب اهل الحق، کتاب سیدالشهدا)	هم‌پیمان با جمهوری اسلامی ایران	تهدید به حمله مستقیم به نیروها و منافع آمریکا در صورت دخالت واشنگتن، تجدید وفاداری به مقاومت	-
طالبان (افغانستان)	جنبش اسلام‌گرا	محکومیت حملات اسرائیل به ایران، همبستگی با فلسطین	-
داعش و القاعده	گروه‌های تروریستی	داعش بیانیه‌ای داده است و در آن جنگ فعلی را فرصتی برای اهل حق (داعش) توصیف کرده است.	-

حزب الله

نعیم قاسم، رهبر حزب الله، به صراحت اعلام کرد که این گروه در درگیری «بی طرف نیست» و «هر طور که صلاح بداند در برابر این تجاوز وحشیانه اسرائیلی-آمریکایی عمل خواهد کرد». وی قول داد «کنار ایران بایستد و هر نوع حمایتی را که به پایان دادن به این ستم و ظلم کمک کند، ارائه دهد».^۱

انصار الله

حوثی‌ها حملات آمریکا به ایران را محکوم کردند و قول حمایت از ایران را در مبارزه با تجاوز صهیونیستی و آمریکایی دادند. انصار الله یمن از قول شاخه مسلح خود برای حمله به کشتی‌ها و ناوهای جنگی آمریکا در دریای سرخ در صورت حمله واشنگتن به ایران آمادگی خود را اعلام کرد و دشمنان را به بستن باب المندب تهدید کرده است. آن‌ها با وجود آتش بس میانجی‌گری شده بین آمریکا و حوثی‌ها، به صراحت اعلام کردند که عملیات علیه اهداف اسرائیلی را تا توقف عملیات نظامی اسرائیل در غزه ادامه خواهند داد که از جمله حملات موشکی بالستیک و پهپادی به اسرائیل است. آن‌ها به طور خاص فرودگاه بن گوریون را برای آسیب رساندن به اقتصاد اسرائیل هدف قرار دادند. حوثی‌ها به عنوان یک جزء کلیدی از «محور مقاومت

^۱ <https://fararu.com/fa/news/877744/%D8%A8%DB%8C%D8%A7%D9%86%DB%8C%D9%87-%D8%AD%D8%B2%D8%A8-%D8%A7%D9%84%D9%84%D9%87-%D9%84%D8%A8%D9%86%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1%D8%A8%D8%A7%D8%B1%D9%87-%D8%AD%D9%85%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7-%D8%A8%D9%87-%D8%AA%D8%A7%D8%B3%DB%8C%D8%B3%D8%A7%D8%AA-%D9%87%D8%B3%D8%AA%D9%87-%D8%A7%DB%8C-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>

ایران» شناسایی شده‌اند. اقدامات آن‌ها نشان می‌دهد که به اعمال فشار بر منافع اسرائیل و آمریکا ادامه خواهند داد و دریای سرخ را به یک نقطه درگیری مداوم تبدیل می‌کنند.^۱

حماس

جنبش حماس، حملات آمریکا علیه ایران را با عنوان «تجاوز آشکار آمریکا» محکوم کرد و آن را تجاوز وحشیانه، تشدید خطرناک و نقض آشکار حقوق بین‌الملل توصیف کرد. حماس به‌عنوان نوک پیکان محور مقاومت شناخته شده است. با این حال، این گروه به دلیل جنگ جاری در غزه «تضعیف شده» است و تقریباً تمام رهبران ارشد آن کشته شده‌اند؛ اگرچه حماس ثابت کرده است در موقعیت‌های سخت نیز توانایی بازپایی خود را دارد.^۲

اخوان المسلمین

دکتر صلاح عبدالحق، سرپرست اخوان المسلمین، همبستگی کامل خود را با تهران ابراز کرد و به دلیل شهدا، به ایران تسلیت گفت. وی حملات اسرائیل را «حمله‌ای گسترده‌تر به محور مقاومت» و «مرحله جدیدی از تجاوز علیه فلسطین» توصیف کرد که ناشی از هدف تل‌آویو برای تضعیف قدرت‌های منطقه‌ای با حمایت غرب است. او خواستار وحدت در میان جنبش‌های اسلامی شد و بر «وحدت امت اسلامی» به‌عنوان سلاح اصلی علیه رژیم صهیونیستی تأکید کرد و خواستار غلبه بر اختلافات فرقه‌ای شد.^۳

^۱ . <https://www.khabaronline.ir/news/2080993/%D8%A8%DB%8C%D8%A7%D9%86%DB%8C%D9%87-%D8%A7%D9%86%D8%B5%D8%A7%D8%B1%D8%A7%D9%84%D9%84%D9%87-%DB%8C%D9%85%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%DB%8C-%D8%AD%D9%85%D9%84%D9%87-%D8%A2%D9%85%D8%B1%DB%8C%DA%A9%D8%A7-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>

^۲ . <https://www.tabnak.ir/fa/news/1311312/%D8%A8%DB%8C%D8%A7%D9%86%DB%8C%D9%87-%D8%B4%D8%AF%DB%8C%D8%AF%D8%A7%D9%84%D9%84%D8%AD%D9%86-%D8%AD%D9%85%D8%A7%D8%B3-%D8%AF%D8%B1-%D9%85%D8%AD%DA%A9%D9%88%D9%85%DB%8C%D8%AA-%D8%AD%D9%85%D9%84%D9%87-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86>

^۳ . <https://donya-e-eqtasad.com/%D8%A8%D8%AE%D8%B4-%D8%B3%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-62/4189655-%D9%BE%DB%8C%D8%A7%D9%85-%D8%A7%D8%AE%D9%88%D8%A7%D9%86-%D8%A7%D9%84%D9%85%D8%B3%D9%84%D9%85%DB%8C%D9%86-%D8%A8%D9%87-%D8%B1%D9%87%D8%A8%D8%B1-%D8%A7%D9%86%D9%82%D9%84%D8%A7%D8%A8-%D8%A7%D8%B9%D9%84%D8%A7%D9%85-%D8%AD%D9%85%D8%A7%DB%8C%D8%AA-%DA%A9%D8%A7%D9%85%D9%84-%D8%AF%D8%B1-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%D8%A8%D8%B1-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84>

گروه‌های مقاومتی عراقی (مانند کتائب حزب‌الله، عصائب اهل الحق، کتائب سیدالشهدا)

گروه‌های مقاومتی عراقی به‌صراحت تهدید کردند که در صورت پیوستن واشنگتن به کارزار نظامی اسرائیل علیه ایران، به نیروها و منافع آمریکا در منطقه حمله مستقیم خواهند کرد. آن‌ها «وفاداری به مقاومت» خود را تجدید کردند و خواستار آمادگی برای ایستادن کنار ایران شدند و تأکید کردند که جنایات و نقض‌های اسرائیل بدون مجازات شدید نخواهد ماند.^۱

طالبان

طالبان حملات اسرائیل به ایران را به عنوان «اقداماتی که آشکارا اصول اساسی حقوق بین‌الملل را نقض می‌کنند» محکوم کرد و این درگیری را به جنگ جاری اسرائیل علیه حماس در غزه مرتبط دانست و حمایت خود را از حماس ابراز داشت.^۲

داعش و القاعده

طیفی از القاعده در پیام‌رسان‌ها به حمایت از ایران پرداخته‌اند. آنها معتقدند جمهوری اسلامی ایران باید با حمله مستمر به اسرائیل آن را از بین ببرد؛ اما داعشی‌ها، گرچه این جنگ را فرصتی برای خود دانسته و آن را کمک الهی می‌دانند، اما در شماره ۵۰۰ مجله‌النبأ بیش از آنکه از جنگ بین ایران و اسرائیل شادمان باشند، به نقد ایران پرداخته و از این تهاجم تلویحاً اعلام رضایت کرده است. داعش در این شماره از مجله خود تلاش دارد با پرداختن به اخبار کذب، بین اهل سنت و مقاومت اسلامی فاصله بیندازد، تلاشی که تا به امروز ناکام بوده است. به همین دلیل، هر روز شاهد موجی از خوشحالی‌های کشورهای سنی و مردم آنها در پی حملات ایران به اسرائیل هستیم.

همگرایی «محور مقاومت» فراتر از مرزهای فرقه‌ای و مذهبی و محدودیت‌های عملیاتی آن، یک پدیده قابل توجه است. گروه‌هایی مانند حزب‌الله، حوثی‌ها و حماس، که به‌عنوان نیروهای نیابتی ایران شناخته می‌شوند، به‌صراحت از ایران و اقدامات آن حمایت کرده و اقدامات آمریکا و اسرائیل را محکوم کرده‌اند. علاوه بر این، اخوان المسلمین (یک جنبش سنی‌محور) و علمای سنی از کشورهای مختلف نیز همبستگی کامل خود را با ایران ابراز کرده و خواستار وحدت اسلامی شده‌اند. شدت درگیری ایران و اسرائیل و جنگ جاری غزه به اندازه‌ای قدرتمند است که می‌تواند بر اختلافات فرقه‌ای سنتی غلبه کند و یک «وحدت اسلامی» گسترده‌تر را علیه اسرائیل و حامیانش ترویج دهد.

^۱ <https://www.isna.ir/news/1403081208638/%D8%A7%D8%B9%D9%84%D8%A7%D9%85-%D8%A2%D9%85%D8%A7%D8%AF%DA%AF%DB%8C-%D9%85%D9%82%D8%A7%D9%88%D9%85%D8%AA-%D8%B9%D8%B1%D8%A7%D9%82-%D8%A8%D8%B1%D8%A7%DB%8C-%D9%87%D9%85%DA%A9%D8%A7%D8%B1%DB%8C-%D8%A8%D8%A7-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%AF%D8%B1-%D9%BE%D8%A7%D8%B3%D8%AE-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84>

^۲ <https://www.tasnimnews.com/fa/news/1404/03/23/3334384/%D8%B7%D8%A7%D9%84%D8%A8%D8%A7%D9%86-%D8%AD%D9%85%D9%84%D8%A7%D8%AA-%D8%B1%DA%98%DB%8C%D9%85-%D8%A7%D8%B3%D8%B1%D8%A7%D8%A6%DB%8C%D9%84-%D8%A8%D9%87-%D8%A7%DB%8C%D8%B1%D8%A7%D9%86-%D8%B1%D8%A7-%D8%A8%D9%87-%D8%B4%D8%AF%D8%AA-%D9%85%D8%AD%DA%A9%D9%88%D9%85-%DA%A9%D8%B1%D8%AF>

سؤال ما و جواب قرآن کریم

در مواجهه با بحران و درگیری، پرسش‌ها و تردیدهایی در میان افکار عمومی مطرح می‌شود که می‌تواند روحیه ملی را تحت تأثیر قرار دهد. در گفتمان رسمی جمهوری اسلامی ایران، پاسخ به این پرسش‌ها اغلب از طریق آموزه‌های قرآن کریم ارائه می‌شود تا چارچوب فکری لازم برای فهم و مقابله با بحران فراهم آید. این رویکرد نشان‌دهنده عمق باورهای مذهبی در پشت مواضع ایران و تلاش برای ارائه یک چارچوب فکری برای فهم و مقابله با بحران است.

الف. ماهیت واقعی جنگ: بهانه هسته‌ای یا اصل موجودیت اسلامی؟

سؤال: آیا اگر اینقدر بر سر مسئله هسته‌ای پافشاری نمی‌کردیم جنگی در می‌گرفت؟

جواب قرآن: «وَلَنْ تَرْضَىٰ عَنْكَ الْيَهُودُ وَلَا النَّصَارَىٰ حَتَّىٰ تَتَّبِعَ مِلَّتَهُمْ»^۱

این آیه نشان می‌دهد که درگیری نه صرفاً بر سر مسئله هسته‌ای، بلکه یک کشمکش عمیق‌تر و ایدئولوژیک است. صهیونیست‌ها تا زمانی که مسلمانان را ذلیل خود نکنند و آن‌ها را وادار به پیروی از آیین و راه خود نکنند، دست از سر آن‌ها برنمی‌دارند. بنابراین، مسئله هسته‌ای تنها بهانه‌ای است و جنگ بر سر اصل موجودیت اسلامی و مستقل ایران است که دیر یا زود تحمیل می‌شود. این پاسخ، تلاش می‌کند تا ریشه‌های عمیق‌تر و غیرقابل سازش این تقابل را تبیین کند و این تصور را که با عقب‌نشینی در یک مسئله خاص می‌توان از جنگ جلوگیری کرد، رد می‌کند.

ب. امید در برابر برتری نظامی و تسلیحاتی دشمن

سؤال: اسرائیل تعداد زیادی اف-۳۵ و بی-۵۲ و سامانه‌های پدافند هوایی چندلایه دارد. امید ما باید به چه چیزی باشد؟

^۱. سوره بقره، آیه ۱۲۰.

جواب قرآن: «لَأَنْتُمْ أَشَدُّ رَهَبَهُ فِي صُدُورِهِمْ مِنَ اللَّهِ ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَفْقَهُونَ. لَا يُقَاتِلُونَكُمْ جَمِيعًا إِلَّا فِي قُرَى مُحَصَّنَةٍ أَوْ مِنْ وَرَاءِ جُدُرٍ بَأْسُهُمْ بَيْنَهُمْ شَدِيدٌ تَحْسِبُهُمْ جَمِيعًا وَقُلُوبُهُمْ شَتَّى ذَلِكَ بِأَنَّهُمْ قَوْمٌ لَا يَعْقِلُونَ»^۱

این آیات به ترس درونی دشمن از مسلمانان اشاره دارد که از ترس آن‌ها از خدا بیشتر است. قدرت نظامی دشمن، با وجود تجهیزات پیشرفته، با ضعف روحی و تفرقه درونی همراه است. آن‌ها تنها از پشت دیوارهای مستحکم می‌جنگند و از رویارویی مستقیم می‌هراسند. این ضعف درونی دشمن، منبع امید برای مسلمانان است و نشان می‌دهد که برتری تسلیحاتی به تنهایی ضامن پیروزی نیست. این پاسخ روحیه مقاومت را تقویت می‌کند و بر اهمیت ابعاد روانی و ایمانی در جنگ تأکید دارد.

ج. ضرورت جهاد و عدم اکتفا به عبادت در برابر ظلم

سؤال: جنگیدن بسیار پرهزینه است؛ آیا نمی‌توانیم مشغول نماز و عبادت‌مان باشیم و از خدا بخواهیم خودش کار دشمن را بسازد؟

جواب قرآن: «أُذِنَ لِلَّذِينَ يُقَاتِلُونَ بِأَنَّهُمْ ظَلَمُوا وَإِنَّ اللَّهَ عَلَىٰ نَصْرِهِمْ لَقَدِيرٌ. الَّذِينَ أُخْرِجُوا مِنْ دِيَارِهِمْ بِغَيْرِ حَقٍّ إِلَّا أَنْ يَقُولُوا رَبُّنَا اللَّهُ وَلَوْ لَا دَفْعُ اللَّهِ النَّاسَ بَعْضَهُمْ بِبَعْضٍ لَهْدَمَتْ صَوَامِعُ وَبُيُوعٌ وَصَلَوَاتٌ وَمَسَاجِدُ يُذَكَّرُ فِيهَا اسْمُ اللَّهِ كَثِيرًا وَلَيَنْصُرَنَّ اللَّهُ مَنْ يَنْصُرُهُ إِنَّ اللَّهَ لَقَوِيٌّ عَزِيزٌ. الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ وَآتَوُا الزَّكَاةَ وَآمَرُوا بِالْمَعْرُوفِ وَنَهَوْا عَنِ الْمُنْكَرِ وَلِلَّهِ عَاقِبَةُ الْأُمُورِ»^۲

قرآن به کسانی که مورد ظلم قرار گرفته‌اند اجازه جهاد می‌دهد و تأکید می‌کند که خداوند بر یاری آن‌ها تواناست. این آیات بیان می‌کند که اگر دفاع و مقابله نباشد، مراکز عبادی تخریب می‌شوند و فساد در زمین گسترش می‌یابد. پیروزی خدا برای کسانی است که او را یاری کنند، نه کسانی که منفعل باشند. این پاسخ نشان می‌دهد که عبادت و توکل باید با عمل همراه باشد و جهاد یک وظیفه شرعی برای حفظ دین، و دفع ظلم است.

د. عدم عقب‌نشینی در برابر تهدیدات و عواقب آن

سؤال: اگر مسئولان عقلانیت به خرج دهند و اینقدر بر سر مسئله هسته‌ای پافشاری نکنند آیا آتش‌بس می‌شود؟

جواب قرآن: «يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا إِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا زَحَفًا فَلَا تُولُوهُمْ الْأَدْبَارَ. وَمَنْ يُولِهِمْ يُومِئِدْ دُبْرَهُ إِلَّا مُتَحَرِّفًا لِقِتَالٍ أَوْ مُتَحَيِّزًا إِلَىٰ فِتْنَةٍ فَقَدْ بَاءَ بِغَضَبٍ مِنَ اللَّهِ وَمَا وَاهُ جَهَنَّمَ وَبِئْسَ الْمَصِيرُ»^۳

این آیات به صراحت از پشت کردن به دشمن در میدان نبرد نهی می‌کند و آن را موجب خشم الهی می‌داند. عقب‌نشینی در برابر تهدیدات، حتی برای دستیابی به آتش‌بس، به معنای تسلیم به ظلم و نقض دستور الهی است که عواقب وخیمی در پی خواهد داشت. این پاسخ، بر لزوم پایداری و عدم تسلیم در برابر فشار دشمن تأکید می‌کند و هرگونه عقب‌نشینی را از نظر شرعی مردود می‌شمارد.

ه. مقابله با ترس و اتکا به نصرت الهی در نبرد نابرابر

۱. سوره حشر، آیه ۱۳ و ۱۴.

۲. سوره حج، آیات ۳۹-۴۱.

۳. سوره انفال، آیه ۱۵ و ۱۶.

سؤال: باتوجه به اینکه سران رژیم صهیونیستی ما را تهدید به ترور و کشتار سنگین تر می کنند، آیا ادامه دادن جنگ کار درستی است؟

جواب قرآن: «قُلْ لَنْ يُصِيبَنَا إِلَّا مَا كَتَبَ اللَّهُ لَنَا هُوَ مَوْلَانَا وَ عَلَى اللَّهِ فَلْيَتَوَكَّلِ الْمُؤْمِنُونَ. قُلْ هَلْ تَرَبَّصُونَ بِنَا إِلَّا إِحْدَى الْحُسَيْنَيْنِ وَ نَحْنُ نَتَرَبَّصُ بِكُمْ أَنْ يُصِيبَكُمْ اللَّهُ بِعَذَابٍ مِنْ عِنْدِهِ أَوْ بِأَيْدِينَا فَتَرَبَّصُوا إِنَّا مَعَكُمْ مُتَرَبِّصُونَ»^۱

این آیات به مؤمنان اطمینان می دهد که هیچ چیز جز آنچه خدا مقدر کرده به آن ها نمی رسد. برای مؤمنان، نتیجه نبرد یکی از دو خیر (شهادت یا پیروزی) است، درحالی که برای دشمن، نتیجه جنگ، عذاب الهی یا شکست به دست مؤمنان است. این دیدگاه، ترس از تهدیدات دشمن را از بین می برد و روحیه پایداری را تقویت می کند؛ زیرا مؤمنان برای هر دو نتیجه آماده اند و به نصرت الهی توکل دارند.

و. امدادهای غیبی، مایه امیدواری

سؤال: آمریکا و ناتو پشت اسرائیل هستند و ما تنها هستیم؛ در این جنگ نابرابر، باید به چه چیزی دلخوش باشیم؟

جواب قرآن: «إِذْ يُوحِي رَبُّكَ إِلَى الْمَلَائِكَةِ أَنْي مَعَكُمْ فَثَبَّتُوا الَّذِينَ آمَنُوا سَأَلْتَنِي فِي قُلُوبِ الَّذِينَ كَفَرُوا الرَّعْبَ فَاضْرِبُوا فَوْقَ الْأَعْنَاقِ وَ اضْرِبُوا مِنْهُمْ كُلَّ بَنَانٍ»^۲

خداوند به مؤمنان وعده می دهد که با آن هاست و ترس را در دل کافران خواهد افکند. این آیه روحیه مؤمنان را تقویت می کند و نشان می دهد که برتری عددی و تسلیحاتی دشمن، با ترس درونی آن ها و حمایت الهی از مؤمنین جبران می شود. این پاسخ، تمرکز را از قدرت مادی دشمن به قدرت معنوی و حمایت غیبی الهی تغییر می دهد و منبعی از اعتماد به نفس برای مؤمنان است.

ز. پایان جنگ، پایداری در مسیر حق و حکمت آزمایش الهی

سؤال: آمریکا و اسرائیل هر کاری که دلشان می خواهد می کنند؛ وضعیت غزه و لبنان گواهی بر این مطلب است. حال آیا کار درستی است که ایران نیز خود را وارد این جنگ کند؟

جواب قرآن: «لَا تَحْسِبَنَّ الَّذِينَ كَفَرُوا مُعْجِزِينَ فِي الْأَرْضِ وَ مَاوَاهُمُ النَّارُ وَ لَيْسَ الْمَصِيرُ»^۳

این آیه به مؤمنان اطمینان می دهد که کافران نمی توانند از مجازات الهی فرار کنند و سرانجام آن ها جهنم است. این دیدگاه، حس ناامیدی از قدرت ظاهری دشمن را از بین می برد و بر عدالت نهایی الهی تأکید می کند، که نشان می دهد قدرت ظالم موقتی و سرنوشت آن ها تباهی است.

ح. راه تحقق مجازات الهی، عمل مؤمنان

سؤال: جنگیدن با اسرائیل تادندان مسلح، واقعاً ترسناک است؛ مگر خدا وعده نداده است که ظالم ها را عذاب می کند؛ پس چه زمانی می خواهد به این وعده اش عمل کند؟!

۱. سوره توبه، آیه ۵۱ و ۵۲.

۲. سوره انفال، آیه ۱۲.

۳. سوره نور، آیه ۵۷.

جواب قرآن: «أَلَا تَقَاتِلُونَ قَوْمًا نَكَثُوا أَيْمَانَهُمْ وَهَمُّوا بِإِخْرَاجِ الرَّسُولِ وَهُمْ بَدَوُكُمْ أَوْلَ مَرَّةٍ أَخَشَوْنَهُمْ فَاللَّهُ أَحَقُّ أَنْ تَخْشَوْهُ إِنْ كُنْتُمْ مُؤْمِنِينَ. قَاتِلُوهُمْ يُعَذِّبُهُمُ اللَّهُ بِأَيْدِيكُمْ وَيُخْزِيهِمْ وَيُنْصِرْكُمْ عَلَيْهِمْ وَيَشْفِ صُدُورَ قَوْمٍ مُؤْمِنِينَ. وَيُذْهِبْ غَيْظَ قُلُوبِهِمْ وَ يَتُوبُ اللَّهُ عَلَى مَنْ يَشَاءُ وَاللَّهُ عَلِيمٌ حَكِيمٌ»^۱

این آیات، مؤمنان را به مبارزه با پیمان شکنان و ظالمان فرامی خواند و وعده می دهد که خداوند آن ها را به دست شما عذاب خواهد کرد، خوارشان خواهد ساخت و شما را بر آن ها پیروز خواهد کرد. این نشان می دهد که مجازات الهی اغلب از طریق عمل مؤمنان محقق می شود و صرفاً یک عمل معجزه آسا نیست. این پاسخ، ترس را به یک فراخوان برای عمل تبدیل می کند و وعده می دهد که مشارکت در جهاد، منجر به پیروزی و آرامش قلبی مؤمنان خواهد شد.

ط. سنت جایگزینی قومی دیگر

سؤال: ما تاکنون چند بار اسرائیل را موشک باران کرده ایم؛ آیا سزاوار نیست که دیگر نظام کوتاه بیاید و به زندگی روزمره خود برگردیم و جنگ تمام شود؟

جواب قرآن: «إِلَّا تَنْفِرُوا يُعَذِّبْكُمْ عَذَابًا أَلِيمًا وَ يَسْتَبْدِلْ قَوْمًا غَيْرَكُمْ وَ لَا تَصُرُوهُ شَيْئًا وَ اللَّهُ عَلَى كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ»^۲

این آیه هشدار می دهد که اگر مؤمنان برای جهاد بسیج نشوند و از آن رویگردان شوند، خداوند آن ها را با عذابی دردناک مجازات کرده و قوم دیگری را جایگزین خواهد کرد. این نشان می دهد که مبارزه یک وظیفه مستمر است و عقب نشینی به معنای ترک وظیفه و عواقب الهی است. این پاسخ تأکید می کند که خداوند به جهاد مؤمنان نیازی ندارد، بلکه این وظیفه به نفع خود آن هاست.

ی. مرگ اجتناب ناپذیر است

سؤال: درست است که قبلاً فریاد می زدیم هیچ راهی جز نبرد نظامی با اسرائیل نیست، اما نمی دانستیم نوبت هزینه دادن و احتمال کشته شدن خودمان هم می رسد؛ چه بسا تمام این ها به دلیل سیاست های هسته ای نظام است!

جواب قرآن: «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ قِيلَ لَهُمْ كُفُّوا أَيْدِيَكُمْ وَ أَقِيمُوا الصَّلَاةَ وَ آتُوا الزَّكَاةَ فَلَمَّا كُنَبْ عَلَيْهِمُ الْقِتَالُ إِذَا فَرِيقٌ مِنْهُمْ يَخْشَوْنَ النَّاسَ كَخَشْيَةِ اللَّهِ أَوْ أَشَدَّ خَشْيَةً وَ قَالُوا رَبَّنَا لِمَ كَتَبْتَ عَلَيْنَا الْقِتَالَ لَوْ لَا أَخَّرْتَنَا إِلَى أَجَلٍ قَرِيبٍ قُلْ مَتَاعُ الدُّنْيَا قَلِيلٌ وَ الْآخِرَةُ خَيْرٌ لِمَنِ اتَّقَى وَ لَا تُظْلَمُونَ فَتِيلًا. أَيْنَمَا تَكُونُوا يُدْرِكْكُمُ الْمَوْتُ وَ لَوْ كُنْتُمْ فِي بُرُوجٍ مُشِيدَةٍ وَ إِنْ تُصِيبَهُمْ حَسَنَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ وَ إِنْ تُصِيبَهُمْ سَيِّئَةٌ يَقُولُوا هَذِهِ مِنْ عِنْدِكَ قُلْ كُلُّ مِنْ عِنْدِ اللَّهِ فَمَا لَهُمْ لَئِنْ الْقَوْمُ لَا يَكَادُونَ يَفْقَهُونَ حَدِيثًا»^۳

این آیات به کسانی اشاره می کند که در زمان صلح، خواهان جنگ بودند؛ اما وقتی جنگ واجب شد، ترسیدند و آرزو کردند که ای کاش جنگ به تأخیر می افتاد. قرآن یادآوری می کند که لذت دنیا اندک است و آخرت برای پرهیزکاران بهتر است. همچنین تأکید می کند که مرگ در هر کجا که باشند، حتی در برج های محکم، به سراغ آن ها خواهد آمد. این پاسخ، مسئولیت پذیری در قبال تصمیمات و پذیرش هزینه های جهاد را تبیین می کند و تأکید می کند که مرگ اجتناب ناپذیر است و نباید مانع انجام

^۱ .سوره توبه، آیات ۱۳ - ۱۵.

^۲ .سوره توبه، آیه ۳۹.

^۳ .سوره نساء، آیه ۷۶ - ۷۸.

وظیفه شود. همچنین، این آیات به کسانی که نیکی‌ها را از خدا و بدی‌ها را از دیگران می‌دانند، پاسخ می‌دهد که «همه چیز از جانب خداست»، که به معنای پذیرش حکمت الهی در تمام رویدادهاست.

ک. نبرد تا مغلوب شدن دشمن

سؤال: این جنگ و خشونت تا کجا باید ادامه یابد؟ آیا خدا قرار نیست انتقام ما را بگیرد؟ جنگ ما را از وجود عزیزانمان محروم می‌کند!

جواب قرآن: «فَإِذَا لَقِيتُمُ الَّذِينَ كَفَرُوا فَضَرْبَ الرِّقَابِ حَتَّى إِذَا أَثْخَنْتُمُوهُمْ فَشُدُّوا الْوُثَاقَ فَمَا مَنَّا بَعْدُ وَ إِمَّا فِدَاءً حَتَّى تَضَعَ الْحَرْبُ أَوْزَارَهَا ذَلِكَ وَلَوْ يَشَاءُ اللَّهُ لَانْتَصَرَ مِنْهُمْ وَلَكِنْ لِيَبْلُوَ بَعْضُكُمْ بِبَعْضٍ وَالَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ فَلَنْ يُضِلَّ أَعْمَالَهُمْ»^۱ این آیه دستور به قاطعیت در نبرد می‌دهد تا دشمن مغلوب شود. توضیح می‌دهد که خداوند می‌توانست خود انتقام بگیرد، اما این مبارزه را برای آزمایش مؤمنان قرار داده است. همچنین وعده می‌دهد که اعمال کسانی که در راه خدا کشته می‌شوند، ضایع نخواهد شد. این پاسخ، جنگ را به عنوان یک آزمایش الهی و فرصتی برای پاداش اخروی معرفی می‌کند و تسلی‌بخش مصیبت از دست دادن عزیزان است، زیرا شهدا در راه خدا پاداشی عظیم دارند.

این نحوه استفاده از قرآن برای پاسخ به چالش‌های معاصر، نشان‌دهنده عمق نفوذ ایدئولوژی اسلامی در ساختار حکومتی ایران است. با ارائه پاسخ‌های قرآنی به پرسش‌های رایج، نظام تلاش می‌کند تا جنگ را در یک چارچوب الهیاتی قرار دهد و آن را به عنوان یک وظیفه شرعی و آزمایش الهی معرفی کند. این رویکرد، به مشروعیت‌بخشی سیاست‌های نظام و ایجاد انسجام درونی در برابر فشارهای خارجی کمک می‌کند. این امر همچنین به مردم این امکان را می‌دهد که سختی‌ها و تلفات جنگ را نه به عنوان شکست، بلکه به عنوان بخشی از یک مسیر الهی برای رسیدن به پیروزی نهایی ببینند. این می‌تواند به تقویت پایداری داخلی در برابر فشارهای خارجی منجر شود، اما درعین حال، چالش‌های دیپلماتیک را نیز پیچیده‌تر می‌کند؛ چراکه مواضع، بر پایه اصول غیرقابل مذاکره مذهبی قرار می‌گیرند.

^۱. سوره محمد، آیه ۴.